

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Куди податися у листопаді: гранти для художників, опенкол на освітню програму, резиденції за кордоном](#)

Вшанування пам'яті

[Життя і смерть на Салтівці: як меморіалізувати воєнний досвід харківців. – Вікторія Скуба](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Медіаграмотність та протидія дезінформації: у МКСК обговорили ключові напрями співпраці із ПРООН. – Мар'яна Зінченко](#)

[Медіаграмотність як бронежилет. Про що говорили учасники конференції «Стіякі разом: розвиток медіаграмотності в Україні». – Ольга Чорна](#)

[Медіаграмотність дає змогу підтримувати єдність та стійкість суспільства в умовах війни, – Ольга Кравченко. – Юлія Поліковська](#)

[Коли державні комунікації стають пропагандою. Як росія використовує сторінки посольств у США та ПАР у твіттері для поширення брехні. – Віталій Михайлів, Олексій Півторак, Андрій Пилипенко](#)

[«Якщо пекельний монстр стане президенткою». Як пропагандистські телеграм-канали готуються до виборів у США. – Орест Сливенко, Арсеній Субаріон](#)

[Катаріна Матернова: Нині в ЄС набагато більше визнають вплив російської дезінформації. – Єгор Браїлян](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[У Києві планують демонтувати пам'ятник Михайлу Булгакову на Андріївському узвозі. – Анастасія Ампілогова](#)

[У Миколаєві депутати підтримали перейменування обласної бібліотеки для дітей ім. В. О. Лягіна. – Ганна Головченко](#)

[Одеський лист до ЮНЕСКО: «зрада» чи «турбота про місто». – Ксенія Білаш](#)

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

[Дім з американським корінням: на Чернігівщині з'явився новий будинок культури, бо минулий знищили росіяни. – Марія Лаврів](#)

[Комісія ЛОР закликала львівського ексміліціонера відмовитися від премії з](#)

[журналістики. – Наталія Шутка](#)

Форуми. Фестивалі

[Міжнародний Форум Via Carpatia 2024 вперше відбудеться в Києві: основні події. – Ярослава Наумова](#)

[TEDxKyiv у Британії: українські спікери виступатимуть на сцені дводенного фестивалю ідей. – Поліна Горлач](#)

[Faine Misto знову у Львові: коли і де відбудеться фестиваль у 2025 році. – Поліна Горлач](#)

Музика

[російська музика в українському YouTube: що відбувається з чартами на стримінгах. – Поліна Горлач](#)

[У Рівному нагородили лауреатів Всеукраїнської премії за кращу авторську пісню «Я хочу жити в Україні»](#)

Візуальні мистецтва

[«Театр у контексті»: «The Naked Room» та Малий театр презентували нову виставку](#)

[Одна \(з багатьох\) картина у «Колах Сільваші»: Лізавета Герман про «Пляж» Григорія Гавриленка](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Комітет ВР з гуманітарної та інформполітики підтримав законопроект про пільги для кіно, але Мінфін проти, а Гетманцев пропонує «детінізацію ринку». – Наталія Данькова](#)

[Щоденник «Молодості». День 5. Кіно непростой долі. – Дмитро Десятерик](#)

[Нова роль Сандри Гюллер та гіти Віма Вендерса: у «Жовтні» відбудеться 30-й фестиваль «Нове німецьке кіно». – Ропасва Жанна](#)

[«БожеВільні»: геройське кіно про радянську каральну психіатрію вийшло в прокат. – Соня Вселюбська](#)

[В Україні вийде фільм про залізничників під час повномасштабної війни: трейлер. – Микита Кишиневський](#)

[В Україні вийде фільм про бойових пілотів ЗСУ, які знищували колони російської техніки. – Микита Кишиневський](#)

Література. Книговидання

[Які видавництва й книгарні беруть участь у програмі «Національний кешбек». – Анастасія Андрушко](#)

Музейна справа

Музей Голодомору-геноциду відкрив онлайн-екскурсії для українських школярів за кордоном. – Олексій

Усе вивезли до Києва: у художньому музеї ім. Бокшая заявили, що їм не залишили жодної з робіт закарпатських митців з колекції Медведчука. – Зіновія Воронович

Охорона культурної спадщини

House of Europe оголосило конкурс грантів до 20 тисяч євро на зацифрування культурної спадщини. – Микита Кишиневський

Харків має домовленості з ЮНЕСКО щодо відбудови Держпрому

«Подбайте про сині щитки». Все, що слід знати про ЮНЕСКО. – Оксана Забужко

Читання

Знижки, розіграші та майстеркласи: у Луцьку відкриють книгарню Vivat

Підтримка України у світі

У Нью-Йорку відкрили інсталяцію, присвячену депортованим у росію українським дітям (ФОТО). – Олексій

«Війна ведеться мовою»: 2 німецькі видання транслітеруватимуть Київ з української

Україна – не Ізраїль. Олександр Роднянський розкрився остаточно. – Лена Чиченіна

росіяни влаштували кібербулінг Артема Котенка, який представляє Україну на «Дитячому Євробаченні». – Оксана Заблоцька

Світ забуває про війну: російського актора номінували на престижну премію Gotham Awards 2024. – Ольга Паньків

Загальні питання

Куди податися у листопаді: гранти для художників, опенкол на освітню програму, резиденції за кордоном

Про можливості для дієвців культури та мистецтва в Україні, онлайн та за кордоном. Серед них: освітня програма з Technical Production та Event Management & Creative Direction для промоутерів, менеджерів, креативних директорів, кураторів, звукорежисерів, світлорежисерів; грант від фонду Адольфа та Естер Готліб для художників, граверів і скульпторів; гранти на оцифрування культурної спадщини для музеїв, архівів та громадських організацій, які працюють із культурною спадщиною, тощо. Докладніше:

<https://artslooker.com/kudy-podatysia-u-lystopadi-hranty-dlia-khudozhnykiv-openkol-na-osvitniu-prohramu-rezydentsii-za-kordonom/>

Вшанування пам'яті

Життя і смерть на Салтівці: як меморіалізувати воєнний досвід харківців. – Вікторія Скуба

Авторка розповідає про ідеї меморіальних проєктів, які учасники Лабораторії практик меморіалізації розробили для Харкова. Це друга із серії публікацій про результати п'ятимісячної роботи Лабораторії – освітньо-дослідницької ініціативи, яку реалізували платформа культури пам'яті «Минуле / Майбутнє / Мистецтво» з ГО «Музей сучасного мистецтва» за підтримки Фонду «Партнерство за сильну Україну». У попередній статті йшлося про ідеї меморіальних проєктів для вшанування пам'яті полеглих бійців у Мощуні. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2024/11/01/642665_zhittya_i_smert_saltivtsi_yak.html

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Медіаграмотність та протидія дезінформації: у МКСК обговорили ключові напрями співпраці із ПРООН. – Мар'яна Зінченко

Міністр культури та стратегічних комунікацій М. Точицький зустрівся з постійним представником Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) в Україні Яко Сільє. Точицький акцентував увагу на трьох ключових напрямках співпраці МКСК України із ПРООН, а саме – протидії дезінформації, підвищенні медіаграмотності населення та сприянні безбар'єрності медіа. «Упродовж останніх двох років ми реалізували кілька спільних проєктів із Міністерством і готові підтримувати надалі ваші стратегічні ініціативи у сфері комунікацій, а також разом протидіяти дезінформації. Ви можете покладатися на нашу підтримку в цій важливій справі», – підкреслив постійний представник ПРООН. Так, упродовж 2023–2024 років Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки у співпраці з МКСК та за підтримки ПРООН провів триденні регіональні тренінги для фахівців із 13 областей України. Крім того, ПРООН активно підтримує українські проєкти з медіаграмотності. Також експерти Програми були залучені до підготовки Стратегії з розвитку медіаграмотності на період до 2026 року, яку було розроблено та ухвалено у червні цього року. Джерело:

<https://detector.media/infospace/article/234162/2024-10-31-mediagramotnist-ta-protydiya-dezinformatsii-u-mksk-obgovoryly-klyuchovi-napryamy-spivpratsi-iz-proon/>

Медіаграмотність як бронезилет. Про що говорили учасники конференції «Стійкі разом: розвиток медіаграмотності в Україні». – Ольга Чорна

Про конференцію «Стійкі разом: розвиток медіаграмотності в Україні», якою в Києві було відкрито Глобальний тиждень медіа- та інформаційної грамотності. Йшлося про способи популяризації медіаграмотності, нові методи навчання критичного мислення, роль міжнародних партнерів у захисті інформаційного простору України та застосування штучного інтелекту для розширення можливостей виявлення дезінформації. Докладніше:

<https://ms.detector.media/trendi/post/36589/2024-10-31-mediagramotnist-yak-bronezhilet-pro-shcho-govoryly-uchasnyky-konferentsii-stiyki-razom-rozvytok-mediagramotnosti-v-ukraini/>

Медіаграмотність дає змогу підтримувати єдність та стійкість суспільства в умовах війни, – Ольга Кравченко. – Юлія Поліковська

Медіаграмотність дає змогу підтримувати єдність українського суспільства в той час, як українська армія третій рік поспіль відбиває повномасштабне російське військове вторгнення. На цьому наголосила керівниця національного проєкту з медіаграмотності «Фільтр» Міністерства культури та стратегічних комунікацій України О. Кравченко на міжнародній конференції з медіаграмотності, організованій ЮНЕСКО, що проходить в Аммані (Йорданія). Керівниця «Фільтра» акцентувала увагу на тому, що насправді війна почалася в 2014 році, коли росія окупувала Крим і території Донбасу, й упродовж десятиліть росія в інформаційному просторі намагається нав'язувати свої пропагандистські наративи та поширювати дезінформацію, щоб підірвати довіру до держави в українському суспільстві. За словами Кравченко, з 2021 року медіаграмотність стала одним з пріоритетів державної політики. Тоді було започатковано проєкт «Фільтр» для стратегування її розвитку та координування зусиль з іншими інституціями й неурядовими організаціями. Цього року було прийнято Стратегію розвитку медіаграмотності до 2026 року, й вона слугує компасом для координації ініціатив з медіаграмотності, запуску проєктів та їх реалізації. «Окрім наших координаційних зусиль, ми організуємо багато всеукраїнських ініціатив. Два тижні тому організували національне тестування з медіаграмотності, його пройшли понад 60 тисяч людей. Фактично, ми вийшли з „професійної бульбашки“. Багато звичайних українців усвідомлюють важливість критичного мислення, навичок медіаграмотності. Також у межах Глобального тижня медіаграмотності у нас буде всеукраїнський урок медіаграмотності, який ми готуємо з Суспільним мовленням. Ми намагаємося зацікавити людей цією темою, інформувати людей, що нам потрібно зберігати нашу єдність, довіряти один одному, вірити в себе, вірити в наш євроінтеграційний шлях. Я вважаю, що держава та неурядовий сектор докладає багато зусиль до цього», –

зазначила керівниця проєкту «Фільтр». Відповідаючи на питання, як в Україні відстежують та вимірюють динаміку розвитку медіаграмотності, Кравченко повідомила, що в Україні щороку визначається індекс медіаграмотності, дослідження проводить ГО «Детектор медіа». «Результати дослідження показують нам, наскільки громадяни стійкі і можуть впоратися з інформаційним тиском в умовах війни, а також те, де ми маємо посилювати наші зусилля», – зазначила вона. За її словами, відображення медіаграмотності у стратегії інформаційної безпеки та ухвалення стратегії розвитку медіаграмотності дали Україні змогу піднятися в європейському рейтингу медіаграмотності, випереджаючи Грузію, Румунію, Вірменію та інші країни. Водночас Кравченко підкреслила, що оскільки тактики ворога постійно змінюються, з'являються все нові виклики та загрози, постійно доводиться знаходити нові рішення для підтримки інформаційної стійкості суспільства. Докладніше:

<https://ms.detector.media/internet/post/36595/2024-10-31-mediagramotnist-daie-zmogu-pidtrymuvaty-iednist-ta-stiykist-suspilstva-v-umovakh-viyny-olga-kravchenko/>

Коли державні комунікації стають пропагандою. Як росія використовує сторінки посольств у США та ПАР у твіттері для поширення брехні. – Віталій Михайлів, Олексій Півторак, Андрій Пилипенко

Аналіз поширення кремлівської пропаганди в соцмережі X на прикладі сторінок посольств у США та Південно-Африканської Республіки. Докладніше:

<https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplivi/post/36598/2024-10-31-koly-derzhavni-komunikatsii-stayut-propagandoyu-yak-rosiya-vykorystovuie-storinky-posolstv-u-ssha-ta-par-u-tvitteri-dlya-poshyrennya-brekhni/>

«Якщо пекельний монстр стане президенткою». Як пропагандистські телеграм-канали готуються до виборів у США. – Орест Сливенко, Арсеній Субаріон

Автори аналізують, які повідомлення пропагандистські телеграм-канали поширюють напередодні президентських виборів у США та як пропагандисти пов'язують із їхніми результатами мир в Україні. Докладніше:

<https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplivi/post/36602/2024-11-01-yakshcho-pekelnyy-monstr-stane-prezydentkoyu-yak-propagandystski-telegram-kanaly-gotyuyutsya-do-vyboriv-u-ssha/>

Катаріна Матернова: Нині в ЄС набагато більше визнають вплив російської дезінформації. – Єгор Браїлян

Країни ЄС докладають значних зусиль, щоб протидіяти російській пропаганді, але до остаточної перемоги ще далеко, сказала Посол Європейського Союзу в Україні Катаріна Матернова під час спілкування з українськими журналістами 28 жовтня у Києві напередодні оприлюднення звіту про розширення ЄС. «Нині у Європейському Союзі набагато більше визнають роль і вплив російської дезінформації на Європу. А також роль соцмереж, де інформація поширюється досить швидко. Зараз в ЄС визнають, що на значну

частину наративів про Україну мають вплив російські. Водночас є менше здатності усвідомити їхній вплив та як насправді працює російська дезінформація в Європі. Наприклад, досить відомий наратив про українську корупцію все ще дуже стійкий. Існує новий російський наратив про те, що росія перемагає, а Україна програє, і начебто росіяни мають здатність бути сильнішими саме завдяки своїм наративам, а не силі», – розповіла дипломатка. Катаріна Матернова також наголосила на тому, що важливо підтримувати проекти, пов'язані з розвитком критичного мислення та медіаграмотністю. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/234164/2024-10-31-katarina-maternova-nyni-v-ies-nabagato-bilshe-vyznayut-vplyv-rosiyskoi-dezinformatsii/>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

У Києві планують демонтувати пам'ятник Михайлу Булгакову на Андріївському узвозі. – Анастасія Ампілогова

Міжвідомча робоча група з питань декомунізації проголосувала за демонтаж пам'ятників М. Булгакову та А. Ахматовій у столиці, про що повідомила депутатка Київради Л. Ковалевська. За висновками Українського інституту національної пам'яті, об'єкти, присвячені Булгакову, містять символи російської імперської політики. Крім того, планується перенесення пам'ятника російському композитору М. Глінці, який має статус пам'ятки національного значення, на зберігання. Джерело:

<https://bit.ua/2024/10/u-kyyevi-planuyut-demontuvaty-pam-yatnyk-myhajlu-bulgakovu-na-andriyivskomu-uzvozi/>

У Миколаєві депутати підтримали перейменування обласної бібліотеки для дітей ім. В. О. Лягіна. – Ганна Головченко

У Миколаєві перейменують обласну бібліотеку для дітей імені В. Лягіна – кадрового офіцера НКВС. Відповідне рішення підтримали депутати обласної ради 31 жовтня. Заклад матиме назву Миколаївська обласна дитяча бібліотека. Докладніше:

<https://mykolaiv.rayon.in.ua/news/755975-u-mikolaevi-deputati-pidtrimali-pereymenuvannya-oblasnoi-biblioteki-dlya-ditey-im-vo-lyagina>

Одеський лист до ЮНЕСКО: «зрада» чи «турбота про місто». – Ксенія Білаш

«В Одесі третя хвиля [перейменування вулиць і демонтажу пам'ятників, пов'язаних з радянським минулим і російською культурою, спричинена великою війною й ухваленим 2023 року законом про деколонізацію, який зачіпає навіть період російської імперії] здійняла буквально шторм. Міські рада й голова Г. Труханов не імплементували норм у відведений строк. За словами співбесідників LB.ua, причиною цього є відверта орієнтація Труханова та його політсили на електорат, котрий ностальгує за радянським минулим і російською культурою. Тобто зволікали свідомо, аби весь політичний негатив дістався ОДА та її очільнику О. Кіперу. Дійсно, коли терміни минули, мусила втрутитися обласна військова адміністрація, яка розпорядилася демонтувати

пам'ятники та перейменувати топоніми. У відповідь на це і з'явився так званий Одеський лист до ЮНЕСКО. Ініціаторкою листа виступила А. Пілявська – професорка антропології та політики в King's College London. Його підписали майже 140 осіб, серед яких і ті, хто чинить опір будь-яким спробам дерусифікувати Одесу, і ті, хто послідовно підтримував українізацію міста. Як же об'єдналися такі різні люди?..». Авторка розповідає, про що йдеться у листі. В українських медіа він викликав шквал критики: його авторів звинувачували в «захисті російської культурної зброї» та «просуванні російських меседжів». Ситуацію коментують чотири підписанти листа, а також голова Українського інституту національної пам'яті А. Дробович, історик С. Гуцалюк, очільник Першого міжрегіонального відділення Українського інституту національної пам'яті, нардеп, один з авторів закону про деколонізацію В. В'ятрович. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2024/10/31/642643_odeskiy_list_yunesko_zrada_chi.htm

1

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

Дім з американським корінням: на Чернігівщині з'явився новий будинок культури, бо минулий знищили росіяни. – Марія Лаврів

До повномасштабного вторгнення будинок культури в селі Слобода на Чернігівщині збирав дорослих і дітей на концерти, літературні вечори та урочисті вшанування пам'ятних дат. Та у березні 2022 року тут оселилися росіяни – використовували будинок культури як кухню та вбиральню. Після окупації приміщення стало непридатним для роботи, тому понад два роки після звільнення села місцеві не мали власного культурного осередку. Авторка розповідає, як у Слободі з'явився новий будинок культури та як з цим допоміг американський меценат Делл Лой Хансен, котрий уже кілька років опікується селом, а тепер допомагає слободинцям відбудовувати їхні будинки й інші споруди. Докладніше:

<https://shotam.info/z-amerykansky-m-korinniam-na-chernihivshchyni-pobuduvaly-novy-budynok-kultury-bo-staryy-zruynuvaly-rosiiany/>

Комісія ЛОР закликала львівського ексміліціонера відмовитися від премії з журналістики. – Наталія Шутка

31 жовтня депутатська комісія з питань культури Львівської облради звернулася до колишнього міліціонера 62-річного І. Рибак, який зараз є головним редактором газети «ТрибунаЛ», з проханням відмовитися від обласної премії у галузі культури в номінації «журналістика та публіцистика – імені В'ячеслава Чорновола». Рибак одноосібно отримав обласну нагороду, яка передбачає грошову виплату у розмірі 55 тис. грн, за створення документального фільму «Обличчя війни», над яким насправді працювала команда з трьох людей. Комісія з питань культури, інформаційної політики та промоції Львівської облради розглянула звернення авторки сценарію фільму «Обличчя війни» Д. Мосори та оператора В. Пшесмецького з приводу перегляду результатів конкурсу, за якими нагороду отримав одноосібно

керівник проєкту Рибак. Як пояснив голова депутатської комісії С. Шеремета, процедура не дозволяє змінити результат конкурсу. Тому члени комісії звернулися до Рибак з проханням відмовитися від премії, щоб у наступному році на винагороду міг претендувати весь творчий колектив фільму. Також члени комісії звернулися до Львівської обласної організації Національної спілки журналістів, яка подала згаданий фільм на конкурс під авторством, з тим, щоб спілка пояснила та обґрунтувала свою позицію. Коментуючи рішення депутатської комісії, голова ЛОО НСЖУ Я. Климович заявив, що не планує нікому нічого пояснювати. «Я що хочу, то і роблю. Це не ваша справа», – сказав Климович. Раніше він пояснював, що Мосора та Пшесмецький не отримали нагороду, бо не надали свої паспортні дані під час подачі документів на конкурс. Хоча на засіданні комісії культури директорка департаменту з питань культури ЛОВА І. Гаврилук такої причини не називала. І сама Мосора розповідала, що надала Рибаку копії своїх документів для подачі на конкурс. Окрім того, голова ЛОО НСЖУ вважає, що спілка представила до нагородження фільм, а не його авторів. Рибак, якого журі визнало переможцем конкурсу, також розповів, що не має наміру відмовлятися від нагороди. Докладніше:

https://zaxid.net/komisiya_kulturi_zaklikala_lvivskogo_eksmilitsionera_vidmovitися_vid_premiyi_z_zhurnalistiki_n1596851

Форуми. Фестивалі

Міжнародний Форум Via Carpatia 2024 вперше відбудеться в Києві: основні події. – Ярослава Наумова

11–13 листопада у столиці у рамках Сьомого міжнародного форуму Центральної та Східної Європи Via Carpatia 2024 зустрінуться українські та закордонні інтелектуали, науковці, громадські, політичні діячі, волонтери, митці, освітяни. Заплановано змістовні розмови на теми культури, оборони, енергетики та економічної співпраці у спільному протистоянні російській агресії. Серед подій: міжнародна конференція з фокусом на роль Карпат як культурного шелтера та осмислення феномену культурного розвитку й громадянської спільноти часів бруталної війни; «Українсько-польська зустріч», ініційована співголовами депутатської групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Польща М. Княжицьким та А. Ковальовим, а також головою польсько-української парламентської групи Марціном Босацьким; «Контекст: війна» – літературно-мистецька зустріч військових письменників; церемонія вручення щорічної Премії за гуманістичне служіння імені Станіслава Вінченца; прем'єра вистави «Дзяди» за твором Адама Міцкевича у постановці Івано-Франківського драмтеатру, який до сучасного контексту інтерпретовано польською режисеркою Майєю Клечевською та українським режисером Р. Держипільським. Докладніше:

<https://espreso.tv/news-mizhnarodniy-forum-via-carpatia-2024-vpershe-vidbudetsya-v-kyevi-osnovni-podii>

TEDxKyiv у Британії: українські спікери виступатимуть на сцені

дводенного фестивалю ідей. – Поліна Горлач

Українські спікери виступатимуть на події, організованій TEDxKyiv спільно TEDxBrayfordPool у Великій Британії – United By Ideas. Це дводенний українсько-британський фестиваль ідей, до нього можна буде долучитися онлайн. Проходитиме 2–3 листопада у британському Лінкольні. Серед спікерів і спікерок з України: В. Дзех, військовослужбовець і професійний лялькар (тема виступу «Як війна змінює культуру та фронтовий ляльковий театр»); Ю. Любченко, художниця; О. Овчарук, професорка Національної академії керівних кадрів культури й мистецтв у Києві, запрошена професорка Університету Лінкольна; І. Муха, співачка й авторка пісень, лідерка гурту МУНА та керівниця Ukrainian School Band у Ноттінгемі; Д. Чижик, фотографиня, яка вивчає фотографію в Університеті Лінкольна. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/869945-tedxkyiv-u-britanii-ukrainski-spikeri-vistupatimut-na-sceni-dvodennogo-festivalu-idej/>

Faine Misto знову у Львові: коли і де відбудеться фестиваль у 2025 році. – Поліна Горлач

У 2025 році фестиваль проходитиме 1–3 серпня у Львові під слоганом «Faine Misto 2025: На Зламі Епох». Головна мета фестивалю наступного року – зібрати кошти для підтримки логістичних та гуманітарних потреб бригади НГУ «Азов», з якою команда співпрацює від початку повномасштабного вторгнення. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/870007-faine-misto-znovu-u-lvovi-koli-i-de-vidbudetsa-festival/>

Музика

російська музика в українському YouTube: що відбувається з чартами на стримінгах. – Поліна Горлач

російська музика продовжує лишатися в українських чартах. Хоча чарт «20 популярних – Україна» на YouTube очолила спільна пісня південнокорейської співачки Розе та Бруно Марса «APT», але на 5, 6 та 20 місці опинилися росіяни. Станом на 30 жовтня у чартах інших стримінгових платформ також є росіяни. Найбільше – одразу шість композицій – у Spotify Viral. Ще по чотири в основному рейтингу Spotify та Shazam. У десятці найпопулярніших пісень на Apple Music – на сьомому місці – розмістилася Анна Асті. На початку вересня 2024 року музичний проєкт Bezodnya Music опублікував статистику – скільки на стримінгових сервісах в Україні російської музики. Згідно з їхніми даними, попри повномасштабне вторгнення значна частина українців продовжує споживати російськомовний музичний контент. Кількість російської музики, яку слухають в Україні на популярних платформах, таких як Spotify, YouTube, Apple Music та Shazam, досягла 26%. Найвищі показники – на YouTube, де частка російської музики досягає 30% у трендах та 20% серед топових пісень. Не відстає і Spotify – там її 28%. Українська музика все ще переважає – її у чартах 39%. Ще 34% займають іноземні пісні. Засновник Bezodnya Music М. Нагорняк у 2023 році зазначав, що попри стабільну кількість

російської музики в чартах української потроху стає більше: «Тенденція нормальна, ми повільно, але планомірно прийдемо до того, що споживання буде десь 5% [російської музики]. Ми не можемо зробити так, щоб всі люди одночасно перейшли на українську і перестали споживати російськомовний контент. Хотілося б, щоб відбувалася більш радикальна українізація, але вона у нас насправді лагідна, відбувається потихеньку. Скільки б ми не казали і на ТБ, і на YouTube, що треба відмовитися від російського контенту, – це працює на 10–20%». Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/869877-rosijska-muzika-v-ukrainskomu-youtube-so-vidbuvaetsa-z-cartami-na-strimingah/>

У Рівному нагородили лауреатів Всеукраїнської премії за кращу авторську пісню «Я хочу жити в Україні»

У Рівному втретє нагороджено лауреатів Всеукраїнської премії за кращу авторську пісню «Я хочу жити в Україні», започаткованої іще за життя письменником, драматургом, автором та виконавцем О. Смиком. Премію вручено в Рівненській обласній науковій універсальній бібліотеці на тлі фотовиставки «Олександр Смик на світлинах Олександра Харвата». Цього року журі премії назвало одразу трьох лауреатів, це: І. Кубай за авторську пісню «Молодий козак», військовослужбовиця ЗСУ В. Охтирчанка за авторську пісню «Воля» та В. Слуквіна за авторську пісню «Сон». Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/755945-u-rivnomu-nagorodili-laureativ-vseukrainskoi-premii-za-krashchu-avtorsku-pisnyu-ya-khochu-zhiti-v-ukraini>

Візуальні мистецтва

«Театр у контексті»: «The Naked Room» та Малий театр презентували нову виставку

У Малому театрі в Києві відкрито нову камерну виставку в межах спільного проекту «The Naked Room» та Малого «Театр в контексті». Концепція формату – фокус на одному творі українського митця. Третьою експозицією у виставковій залі на Гончара, 33, стала робота «Рожеві мрії» сучасної української художниці О. Трофименко. Раніше експонували гобелен «Карелія» мисткині-шістдесятниці А. Ламах та диптих «Моління про чашу» Н. Кравцова. Проект маніфестує системний підхід до сприйняття культури й мистецтва та залучає контекст візуального мистецтва до театрального. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/teatr-u-konteksti-vystava/>

Одна (з багатьох) картина у «Колах Сільваші»: Лізавета Герман про «Пляж» Григорія Гавриленка

Дослідниця творчості українських шістдесятників, кураторка та співвласниця галереї «The Naked Room» Л. Герман відвідала виставку Т. Сільваші «Кола Сільваші», де побачила роботу Г. Гавриленка «Пляж». Роботи цього митця більшою мірою лишаються незнаними для української аудиторії, але уявити 1960–70-ті без його постаті абсолютно неможливо. Герман розповідає, чому ця картина важлива і чому Гавриленка мають знати всі. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/870039-odna-z-bagatoh-kartina-u-kolah-silvasi-lizaveta-german-pro-plaz-grigoria-gavrilenka/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Комітет ВР з гуманітарної та інформполітики підтримав законопроект про пільги для кіно, але Мінфін проти, а Гетманцев пропонує «детінізацію ринку». – Наталія Данькова

Парламентський комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики підтримав законопроект про внесення змін до розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо державної підтримки кінематографії в Україні (№ 12103), який пропонує продовження пільг для сфери кінематографії. Таке рішення комітет ухвалив на засіданні 31 жовтня. «Ми продовжуємо пільгу для кінотеатрів», – сказав голова комітету гуманітарної та інформполітики М. Потураєв. Член комітету П. Сушко додав, що це дуже важливий законопроект для галузі, бо індустрія зараз на межі виживання: «Але основний комітет податковий, а він не буде підтримувати цей законопроект. Якщо Мінфін не змінить своєї позиції». Голова Комітету Верховної Ради з питань фінансів, податкової та митної політики Д. Гетманцев розказав, що всі пільги в різних галузях підлягають скасуванню: «Мінфін має надати аудит пільг. Підхід єдиний для всіх. Немає такої галузі, яка б в умовах війни не обґрунтувала необхідність своєї пільги. Але в нас одне правило для всіх, погоджене з МВФ, – сказав він і додав: – Введення нами пільгової ставки не призвело до детінізації ринку. Це моє загальне враження, яке я підкріплю цифрами від податкової». На думку Гетманцева, це питання слід комунікувати в ключі детінізації ринку: «Заборона на ринку ФОПів в обмін на продовження цих пільг. У такому контексті можлива лише така дискусія. Наша мета – детінізація, і завдяки цьому ми можемо йти на невинуваті кроки». Депутат М. Княжицький заперечив і наголосив на тому, що малі кінотеатри є ФОПами і потребують підтримки: «Ми вбили підтримку для українського кіно. Українське кіно не отримує підтримки від держави і не може заробити з ринку». Генеральний директор мережі кінотеатрів «Мультиплекс» Р. Романчук зазначив, що разом зі своїм конкурентом контролює 70% ринку, на його думку, сприяти детінізації може електронний квиток. Натомість скасування пільги, за його словами, призведе до того, що не буде адаптуватися контент для інклюзивних глядачів. «Виробник не робитиме інклюзивне кіно, а зараз багато військових, які можуть цього потребувати», – додав Сушко. Зрештою члени комітету підтримали законопроект за основу і в цілому. Але при цьому вирішили продовжити обговорення в робочих групах, щоб знайти більш ефективне рішення для підтримки кінематографії. Докладніше:

<https://detector.media/rinok/article/234133/2024-10-31-komitet-vr-z-gumanitarnoi-ta-informpolityky-pidtrymav-zakonoproiekt-pro-pilgy-dlya-kino-ale-minfin-proty-a-getmantsev-proponuie-detinizatsiyu-rynku/>

Щоденник «Молодості». День 5. Кіно непрості долі. – Дмитро Десятерик

Про хід міжнародного кінофестивалю «Молодість». Докладніше:
<https://detector.media/infospace/article/234151/2024-10-31-shchodennyk-molodosti-den-5-kino-neprostoi-doli/>

Нова роль Сандри Гюллер та гіти Віма Вендерса: у «Жовтні» відбудеться 30-й фестиваль «Нове німецьке кіно». – Ропасва Жанна

14–20 листопада у столичному кінотеатрі «Жовтень» проходить 30-й фестиваль «Нове німецьке кіно». Цьогоріч, окрім останніх прем'єр кінематографа Німеччини, на глядачів також чекають ретроспективні покази. Докладніше про програму:

<https://bit.ua/2024/10/nova-rol-sandry-gyuller-ta-gity-vima-vendersa-u-zhovtni-vidbudetsya-30-j-festyval-nove-nimetske-kino/>

«БожеВільні»: геройське кіно про радянську каральну психіатрію вийшло в прокат. – Соня Вселюбська

Відгук на стрічку «БожеВільні» українського режисера Д. Тарасова. Докладніше:

<https://life.prawda.com.ua/culture/recenziya-na-film-bozhevilni-304600/>

В Україні вийде фільм про залізничників під час повномасштабної війни: трейлер. – Микита Кишиневський

В українських кінотеатрах 14 листопада відбудеться прем'єра фільму «Потяг до життя», який зняв режисер О. Тіменко. Це повнометражна документальна стрічка з ексклюзивними історіями залізничників, які з перших днів повномасштабного вторгнення рятували життя українців. Картину створила компанія KALYNA FILM у партнерстві з БФ «Слава Україні». Офіційним дистрибутором стала компанія Ukrainian Film Distribution. Докладніше:

<https://shotam.info/v-ukraini-vyyde-film-pro-zaliznychnykh-pid-chas-povnomasshtabnoi-viyny-treyler/>

В Україні вийде фільм про бойових пілотів ЗСУ, які знищували колони російської техніки. – Микита Кишиневський

Основна сюжетна лінія «Грому серед ясного неба» розповідає про полковника Р. Лазаренка, Героя України, відомого за позивним «Грім». На початку повномасштабного вторгнення він очолив команду штурмовиків, яка знищувала колони російської техніки. Стрічку створює Міжнародний продюсерський центр «Форпост» за підтримки Українського культурного фонду. Її присвячено бойовим українським пілотам. До створення картини долучилися Генеральний штаб та командування ПС ЗСУ. Прем'єру заплановано на 2025 рік. Докладніше:

<https://shotam.info/v-ukraini-vyyde-film-pro-boyovykh-pilotiv-zsu-iaki-znyshchuvaly-kolony-rosiyskoi-tekhnyky/>

Література. Книговидання

Які видавництва й книгарні беруть участь у програмі «Національний

кешбек». – Анастасія Андрушко

Наразі в програмі «Національний кешбек» зареєстровано понад 20 видавництв і 9 книгарень. Є понад 13 600 видань, за покупку яких можна отримати компенсацію, але цей список продовжує поповнюватися. Докладніше:

<https://chytomo.com/iaki-vydavnytstva-j-knyharni-u-prohrami-natsionalnyj-keshbek/>

Музейна справа

Музей Голодомору-геноциду відкрив онлайн-екскурсії для українських школярів за кордоном. – Олексій

Національний музей Голодомору-геноциду в Києві пропонує українським школярам за кордоном долучитися до онлайн-екскурсій, щоб дізнатися більше про трагічні події 1932–1933 років. Як повідомила голова Світової координаційної виховно-освітньої ради Світового конгресу українців (СКВОР СКУ) Л. Любчик, тепер кожен охочий може відвідати музей із дому або будь-якого куточка світу. Докладніше:

<https://shotam.info/muзей-holodomoru-henotsydu-vidkryv-onlayn-ekskursii-dlia-ukrainskykh-shkoliariv-za-kordonom/>

Усе вивезли до Києва: у художньому музеї ім. Бокшая заявили, що їм не залишили жодної з робіт закарпатських митців з колекції Медведчука. – Зіновія Воронович

Жодної з картин корифеїв закарпатської школи живопису, які вилучили з маєтку Медведчука в Жденієво, не передали Закарпатському обласному художньому музею ім. Й. Бокшая. Саме експерти цього закладу на запит правоохоронців у 2022 році виїздили обстежувати колекцію картин з дачі Медведчука. «Там були роботи Й. Бокшая, А. Ерделі, Г. Глюка та інших майстрів, чий імена важливі та знакові для закарпатської художньої школи», – кажуть у музеї та додають: сподівались, що принаймні частину з цих конфіскованих творів залишать на Закарпатті і вони поповнять колекцію музею. «Однак тоді у Жденієво всі картини описали і вивезли до Києва. На тому з Закарпаттям припинили будь-який діалог. На наш запит навіть не відповіли», – розповіли у закладі. Докладніше:

<https://zahid.espreso.tv/novyny-zakarpattya-use-vivezli-do-kieva-u-khudozhnomu-muzei-im-bokshaya-zayavili-shcho-im-ne-zalishili-zhodnoi-z-robit-zakarpatskikh-mittsiv-z-kolektsii-medvedchuka>

Охорона культурної спадщини

House of Europe оголосило конкурс грантів до 20 тисяч євро на зацифрування культурної спадщини. – Микита Кишиневський

Програма Європейського Союзу House of Europe оголосила конкурс грантів для музеїв, архівів та громадських організацій, які прагнуть зберегти та зацифрувати культурну спадщину. Цей проєкт дозволяє отримати від 10 до 20 тисяч євро. Протягом наступних шести місяців переможці зможуть придбати сучасний 3D сканер, облаштувати сервери для проєкту або оплатити хмарне

сховище на роки вперед. Крім того, вони отримають можливість консультуватися з фахівцями з зацифрування з-за кордону. Докладніше про умови участі:

<https://shotam.info/v-ukraini-oholosyly-konkurs-hrantiv-do-20-tysiach-ievrona-zatsyfruvannia-kulturnoi-spadshchyny/>

Харків має домовленості з ЮНЕСКО щодо відбудови Держпрому

Харків вже має попередні домовленості з ЮНЕСКО щодо відбудови Держпрому. До організації звернулася адміністрація міста та українські експерти з охорони пам'яток. За словами архітектора, будівля є залізобетонною, тому руйнації після авіаудару – не дуже тяжкі. Втім, внутрішнє оздоблення сильно постраждало. Мер міста І. Терехов уже особисто спілкувався з представниками ЮНЕСКО та консулювався щодо цього з владою Одеси. Там так само внаслідок обстрілу було пошкоджено Спасо-Преображенський собор, який охороняється ЮНЕСКО. Крім того, до ЮНЕСКО звернулася виконавча директорка Українського національного комітету ICOMOS О. Сердюк. «Українська культурна спадщина належить усьому людству та є скарбницею світової цивілізації. Український національний комітет ICOMOS звертається до світової спільноти щодо об'єднання всіх зусиль для захисту культурної спадщини України. З урахуванням того, що заподіяння шкоди цій спадщині впливатиме на гуманістичний дух людства та його культурне розмаїття», – наголосила вона. Архітектор В. Дворніков зазначив, що площа пошкоджень всередині Держпрому є високою, тому робота з інтер'єрами буде дуже об'ємною. Зруйновано частину конструктивного отступу будівлі, перекриття та фрагмент стіни. Це автентичні конструкції, побудовані майже 100 років тому. Докладніше:

<https://www.platfor.ma/harkiv-maye-domovlenosti-z-yunesko-shhodo-vidbudovy-derzhproma/>

«Подбайте про сині щитки». Все, що слід знати про ЮНЕСКО. – Оксана Забужко

«...станом на 24.02.2022 р. харківська площа Свободи з силуетом Держпрому (саме в такому формулюванні) стояла на черзі на включення до Світової спадщини ЮНЕСКО (у т.зв. Попередньому списку). І за понад 2,5 року практично щоденних бомбардувань Харкова ця черга не посунулася – ані на крок. Правда (прошу не сміятись!), пам'ятку внесли (торік) у Список об'єктів посиленого захисту. Не знаю, в чому цей посилений захист мав полягати, – може, збільшили на мапах синій охоронний щиток (я не жартую, саме таку рекомендацію в останніх числах лютого 2022 р. в ЮНЕСКО дали львів'янам, коли ті в паніці дзвонили до Парижа з питанням, як оборонити свою Світову спадщину від російських ракет: мовляв, подбайте про сині щитки, щоб їх було добре видно, – коли росіяни їх побачать, то не будуть вас бомбити...). Це, власне, все, що вам треба знати про ЮНЕСКО. І про всі інші міжнародні організації, коли на те пішло... 30 років, від 1989 р. рахуючи, знадобилося ГБ, щоб системно, на рівні інституцій, розтлити Захід...». Докладніше:

<https://espreso.tv/poglyad-podbayte-pro-sini-shchitki-vse-shcho-slid-znati-pro-yunesko>

Читання

Знижки, розіграші та майстеркласи: у Луцьку відкриють книгарню Vivat
Відкриття заплановано на 9–10 листопада. Докладніше:

<https://lutsk.rayon.in.ua/news/755877-znizhki-roziqrashi-ta-mayster-klasi-u-lutsku-vidkriyut-knigarnyu-vivat>

Підтримка України у світі

У Нью-Йорку відкрили інсталяцію, присвячену депортованим у росію українським дітям (ФОТО). – Олексій

На одній з центральних вулиць Мангеттена з'явився тридцятиметровий мурал «Empty Beds», який символізує тисячі українських дітей, незаконно вивезених до росії. Інсталяція з майже тисячею порожніх дитячих ліжок розповідає історії 994 дітей, яких Україні вдалося повернути додому з росії або тимчасово окупованих територій, повідомив керівник Офісу Президента А. Єрмак. Проект створено фотографом Філом Белером та організацією Bird of Light Ukraine у межах ініціативи «Bring Kids Back UA» за підтримки Save Ukraine та Української мережі за права дитини. Головна мета інсталяції – привернути увагу світу до порушення прав українських дітей, яких росія змушує відмовитись від своєї ідентичності через примусову паспортизацію, відвідування російських шкіл та шантаж сімей. Докладніше:

<https://shotam.info/u-niu-yorku-vidkryly-instaliatsiiu-prysviachenu-deportovanym-u-rosiiu-ukrainskym-ditiam-foto/>

«Війна ведеться мовою»: 2 німецькі видання транслітеруватимуть Київ з української

Віднині щоденна німецька газета Zeit транслітеруватиме назву столиці України з української, а не з російської мови. «Сучасна російська агресія – це війна, що ведеться мовою. Незадовго до вторгнення в Україну путін поширював твердження, що українці не є незалежним народом і що української мови не існує», – ідеться в заяві газети. У виданні наголошують, що з початку нової фази російсько-української війни президент рф наказав знищити українські музеї на окупованих територіях, а українські підручники замінити російськими. «Українським дітям нав'язують російську історіографію. Вчителям, які намагалися організувати підпільні школи на початку окупації, погрожували або навіть ув'язнювали. росія також систематично викрадає українських дітей і нав'язує їм нову, російську ідентичність. Протягом останніх 200 років московські правителі свідомо використовували мову для придушення української культури та ідентичності», – зазначають у газеті. Там розповіли, що обговорювали питання транслітерації багато років. Донині переважали аргументи, що стара форма легше читається і читачі до неї звикли. «Також можна було б розцінити таку зміну як вираження солідарності чи упередженості до України, що для нас, журналістів, не є прийнятним», – додають у виданні.

Зрештою перейти на нову транслітерацію вирішили, адже «з кожним днем, коли триває російська агресивна війна, і коли Україна бореться за своє суверенітет і культуру, а також проти знищення своєї мови, ці аргументи втрачають свою силу». Окрім того, аналогічну заяву оприлюднив і журнал Der Spiegel. «Для німецького вуха це звучить дещо незграбіше, але звичка не завадила нам правильно обирати написання в інших випадках: ми вже давно пишемо Myanmar замість Burma, Belarus замість Weißrussland... Пишучи іноземні топоніми, ми зазвичай дотримуємося назв Міністерства закордонних справ Німеччини – і цього року установа перейшла на топонім „Київ”. Це була не єдина причина такого рішення, але вона була важливою», – аргументували таку зміну у виданні. Джерело:

<https://chytomo.com/vijna-vedetsia-movoju-nimetska-hazeta-zeit-transliteruvatyme-kyiv-z-ukrainskoi/>

Україна – не Ізраїль. Олександр Роднянський розкрився остаточно. – Лена Чиченіна

«Вже майже три роки безліч українців у соцмережах радіють, що живуть без згадок про інтерв'ю Дудя. Наше суспільство справді переключилося на українських інтерв'юерів і перестало стежити за тими, хто раніше домінував у нашому інформаційному просторі. Просто стало нецікаво. Але ось він виклав розмову з Роднянським... Цей продюсер і телеменеджер усе ж відіграє певну роль у нашому житті, активно спілкується з представниками влади, його син є радником президента. Нерідко він стає спікером від України за кордоном, бо зараз ідентифікує себе саме з нашою країною, хоча активно працював (зокрема на пропаганду) в росії впродовж 20 років. У 2022-му оголосив, що зніматиме стрічку про війну разом з М. Слабошпицьким. В Україні Роднянський усе більше наживає собі кепської слави. Спочатку його звинувачували у перефарбовуванні, мовляв, виїхав з росії й активно примазується до всього українського. Ну а пізніше стало зрозуміло, що він уже зовсім не розуміє українського контексту і має типові погляди „хорошого росіянина”. В цьому інтерв'ю, як нам здається, він остаточно це підтвердив...». Докладніше:

<https://antonina.detector.media/oglyady-yutube/post/225429/2024-11-01-ukraina-ne-izrail-oleksandr-rodneyanskyy-rozkryvsya-ostatochno/>

росіяни влаштували кібербулінг Артема Котенка, який представляє Україну на «Дитячому Євробаченні». – Оксана Заблоцька

Переможець національного відбору на «Дитяче Євробачення» А. Котенко, який представить Україну на пісенному конкурсі 16 листопада, зазнав масштабної хейтерської атаки в соціальних мережах. Команда Суспільного проаналізувала, що за кібербулінгом стоять російські боти. Ситуацію коментує музична продюсерка нацвідбору С. Тарабарова. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/869775-rosia-vlastovala-kiberbuling-artema-kotenka-akij-predstavlae-ukrainu-na-ditacomu-evrobacenni/>

Світ забуває про війну: російського актора номінували на престижну премію Gotham Awards 2024. – Ольга Паньків

російського актора Ю. Борисова номіновано на премію Gotham Awards 2024 за роль у фільмі «Анора». Це викликало обурення через його участь у пропагандистських проектах, що підкреслює питання моральності в кінематографі. Стрічка «Анора», в якій знімалися й інші російські актори, отримала нагороди на Каннському фестивалі та в Саванні. Докладніше:

https://kino.24tv.ua/yuriy-borisov-stav-nominantom-gotham-awards-2024-rosiyskiy-aktor_n2675265

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm